

Exposicions
Girona - Figueres
Abril - Setembre 2023

De Blanes al cap de Creus, identitat d'un paisatge

15.04.23 - 17.09.23

Museu d'Art de Girona
Pujada de la Catedral, 12. Girona
museuart.cat

Quan Cadaqués era una festa

29.04.23 - 11.09.23

Museu de l'Empordà
La Rambla, 2. Figueres
museuemporda.org

COSTA BRAVA

La descoberta del paradís

1870 - 1936

Nota de Premsa

Girona, 14 d'abril de 2023

Del 15 d'abril al 17 de setembre de 2023

Inauguració 15 d'abril a les 12 hores

COSTA BRAVA. La descoberta del paradís. 1870-1936. De Blanes al cap de Creus, identitat d'un paisatge és l'exposició amb la qual el Museu d'Art de Girona inicia una trilogia de mostres dedicades a la visió artística de la costa nord-catalana

- El Museu d'Art de Girona inaugura demà, 15 d'abril, l'exposició *Costa Brava. La descoberta del paradís. 1870-1936*, dedicada a la contribució que des del món de l'art es va fer al naixement i consolidació de la marca turística Costa Brava del món de l'art.
- La proposta expositiva es desdobra en dues mostres complementàries, la que ara s'inaugura al Museu d'Art de Girona, *de Blanes al cap de Creus, identitat d'un paisatge*, i una de monogràfica, sota el títol *Quan Cadaqués era una festa*, que tindrà lloc al Museu de l'Empordà de Figueres a partir del 29 d'abril.
- L'exposició reuneix prop de seixanta obres de gairebé una cinquantena d'artistes, entre ells Joan Llaverias, Lluïsa Vidal, Ramon Martí Alsina, Joaquín Sorolla, Salvador Dalí o Olga Sacharoff

Un paradís anomenat Costa Brava

El Museu d'Art de Girona presenta i dona el tret de sortida a l'exposició titulada ***Costa Brava. La descoberta del paradís***, la primera d'una trilogia d'exposicions que se succeiran els pròxims anys i que estaran dedicades a la visió artística de la costa nord-catalana, des de la seva descoberta, passant per la destrucció i finalment els intents de recuperació d'un paradís que es va batejar, fa prop de cent anys, amb el nom de Costa Brava.

La descoberta del paradís 1870-1936, la primera de la trilogia, es desdobra en dues exposicions: la que ara s'inaugura al Museu d'Art de Girona, més àmplia, subtitulada "*De Blanes al cap de Creus, identitat d'un paisatge*" i una altra, de monogràfica, amb el títol "*Quan Cadaqués era una festa*" que es podrà visitar al Museu de l'Empordà de Figueres a partir del 29 d'abril.

Ambdues exposicions, comissariades per la historiadora de l'art Mariona Seguranyes, són fruit d'una recerca de més de tres anys i estan dedicades a la descoberta artística de la costa nord-catalana i a la contribució que des del món de l'art es va fer al naixement i consolidació de la marca turística Costa Brava.

La del Museu d'Art de Girona, ordenada geogràficament, explora aquest fet amb més d'una seixantena de quadres i documents de prop de 50 artistes que, des de 1870 fins a 1936, van fer de la Costa Brava un subjecte de la seva obra i, en alguns casos, la plasmació d'un ideal.

Les obres provenen de nombroses col·leccions particulars i institucions del país, com Museu Nacional d'Art de Catalunya, Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, Madrid, Museo Sorolla, Madrid. Museo Carmen Thyssen Málaga o la Reial Acadèmia Catalana de les Belles Arts de Sant Jordi. I també hi són present documentació de la Biblioteca de Catalunya, Biblioteca Carles Fages de Climent de Figueres i dels diversos arxius de les diverses localitats de la Costa Brava, com Arxiu de Blanes, Arxiu de Palafrugell, Arxiu de Tossa de Mar, entre d'altres.

De la costa brava a la Costa Brava, la identitat d'un paisatge

Tothom sembla estar d'acord que el topònim Costa Brava té data concreta de naixement, el 1908. L'article «Per la Costa Brava» de l'advocat i polític Ferran Agulló, signat amb el pseudònim de Pol i publicat al diari "La Veu de Catalunya", el 12 de setembre de 1908 en va ser el primer altaveu. Des de llavors, en el context de construcció de referents de país i en paral·lel al moviment polític i cultural del Noucentisme, es va començar a construir la identificació d'aquest territori, que el mateix Agulló delimitava "*des de la Tordera al Cap de Creus, i seguint el Port de la Selva fins a Banyuls*", amb el que acabaria essent una marca turística d'èxit.

Però en la identificació del paisatge amb la marca Costa Brava també hi van contribuir, de manera molt notable els artistes. Ells van participar i ser, de manera activa i conscient alguns o de manera accidental i tangencial els altres, constructors del que avui coneixem i hem integrat plenament com a Costa Brava.

L'exposició, a través de 6 àmbits expositius, recorre el naixement del concepte Costa Brava i posa de manifest de quina manera els artistes el van alimentar a través de les seves obres.

El primer tracta “La Costa Brava abans de la Costa Brava” amb una nodrida selecció d’obres d’artistes, paisatgistes i pleinairistes, que van transitar buscant inspiració la costa nord abans de ser batejada com a Costa Brava. En són exemples els dibuixants Lluís Rigalt o Hedwige Alphonse Delamare, i els paisatgistes Modest Urgell, Baldomer Galofre, Joan Roig i Soler, Jaume Vilallonga, Fèlix Mestres o Francesc Miralles. D’aquest primer àmbit destaca un quadern de dibuix, fins ara inèdit, de Ramon Martí Alsina, que testimonia l’estada a Sant Feliu de Guíxols de l’artista, el 1892, o la pintura *Costa amb penya-segats i mariscadors*, de la col·lecció Thyssen, un paisatge del cap de Creus, que ha pogut ser ara identificat com el rec de la Calç, a cala Jóncols i que és el testimoni directe del pas de Martí Alsina pel cap de Creus.

De l’àmbit “Un bateig ideològic” destaca una carta i una postal de Bonaventura Sabater adreçada a Eugeni d’Ors, escrites el 1915 i 1916 respectivament des de la finca el Paradís, a Fornells que assenyala aquest espai com un dels lligats íntimament amb la Costa Brava.

L’àmbit “Pintors a la Costa Brava. Constructors d’identitat”, està dedicat a tots aquells artistes que van contribuir a la creació imaginària de la Costa Brava i la seva difusió. Per una banda, hi són recollits els artistes que elaboren les seves obres conscientment en la línia d’idealització d’arrels hel·lèniques i identificació de país amb aquesta part de costa enllaçada amb la ideologia inicial de Costa Brava, germana de la noucentista, com són, entre d’altres, Joan Llaverias, Joan Junceda, Nicolau Raurich, Joan Llimona o Joan Colom. També hi són aplegats els artistes que, un cop han elaborat la seva obra, els crítics o escriptors identifiquen allò que han pintat com a Costa Brava. És el cas de Joaquim Mir, Francesc Gimeno, Baldomer Gili Roig o Josep Mompou, entre d’altres. Una fotografia inèdita dels entorns del Mas Juny amb Josep Maria Sert, Salvador Dalí, Gala i Dorothy Webster, muller de Nicholas Woevodski, entre d’altres, ens aporta el que era la Costa Brava en els anys trenta, un punt de trobada en l’àmbit d’Europa.

De manera independent hi són presents els àmbits dels altres dos focus artístics de gran rellevància a la Costa Brava, Tossa de Mar i Cadaqués, cap de Creus. En aquests dos punts de confluència artística hi són presents tot un seguit de creadors que hi acudeixen, al marge absolutament d’aquest concepte de país, a la recerca purament de llum i natura. És el cas dels que opten pel camí de l’avantguarda com, Dalí, Picabia o Masson que acaben en aquestes localitats de la Costa Brava per relacions d’amistat entre els mateixos pintors o bé perquè ja existien uns canals de promoció de la Costa Brava i uns hotels portats per estrangers que facilitaven les rutes de comunicació per Europa, com és el cas de Tossa de Mar.

L’exposició es clou amb l’àmbit “Destrucció del paradís. Els primers crits d’alerta” dedicat a la conferència de pro-Costa Brava del 1935, d’on va sorgir el Patronat de la Costa Brava, amb la finalitat de protegir-la i posar límits al seu creixement. Però malauradament la Guerra Civil va tirar per terra totes aquestes bones intencions. Les paraules de Rafael Benet, escrites amb motiu de la conferència Pro-Costa Brava clou la mostra: «Res de grans hotels. Res de plantacions massa compostes. La Costa Brava no vol soroll. Una mica més d’higiene: una mica més de polidesa i prou».

Dues exposicions i un catàleg

Costa Brava. La descoberta del paradís 1870-1936, és un projecte, ideat i liderat pel Museu d'Art de Girona i compartit amb Museu de l'Empordà que es desdobra en dues exposicions, una a Girona i l'altra a Figueres. Les dues mostres comparteixen imatge gràfica, disseny museogràfic i un únic catàleg, el primer de la trilogia expositiva, que recollirà la totalitat de les obres d'ambdues exposicions, la del Museu d'Art de Girona i la del Museu de l'Empordà de Figueres.

El catàleg incorpora textos de la comissària i historiadora de l'art, Mariona Seguranyes i de les també historiadores de l'art Susanna Portell i Gloria Bosch, els d'aquestes dedicats a la Tossa de Mar de primers del segle XX, pol d'atracció de rellevants artistes europeus durant el període d'entreguerres mundials.

Amb l'objectiu d'ampliar la informació i l'experiència a l'exposició, s'ha produït una audioguia gratuïta amb el que es podran endinsar en el món d'ambdues mostres, la del Museu d'Art de Girona "*De Blanes al cap de Creus, identitat d'un paisatge*", i l'exposada en el Museu de l'Empordà de Figueres "*Quan Cadaqués era una festa*".

Programa d'activitats

El Museu d'Art de Girona i el Museu de l'Empordà de Figueres han preparat un ampli programa d'activitats que inclou visites guiades a sengles exposicions per part de la comissària, activitats familiars i dues converses al voltant de l'exposició i dues presentacions del catàleg, una a Cadaqués i l'altra a Tossa de Mar:

- El 3 de juny de 2023 a 11:30 h al Museu d'Art de Girona. «La Costa Brava: art i paisatge. De la construcció del paradís als primers crits d'alerta». Conversa entre Sílvia Musquera, arquitecta; i Mariona Seguranyes, comissària de l'exposició. Museu d'Art de Girona
- El 10 de juny de 2023 a 19:00 h al Museu de l'Empordà «Quan Cadaqués era una festa: entre Meifrèn i els Pichot». Conversa entre Isabel Fabregat i Francesc Fontbona, historiadors de l'art. Modera: Mariona Seguranyes, comissària de l'exposició Museu de l'Empordà
- L'1 de juliol de 2023 / 19:00 h a la Casa de Cultura de Tossa de Mar Presentació de catàleg de l'exposició. Amb Glòria Bosch i Susanna Portell, historiadores de l'art; i Mariona Seguranyes, comissària
- El 28 de juliol de 2023 / 19:00 h Societat l'Amistat de Cadaqués: Presentació de catàleg de l'exposició. Amb Pere Vehí, estudiós de Dalí i de temàtiques cadaquesenques; Elvira Sánchez Gimeno, historiadora de l'art i pèrit d'art i antiguitats; i Mariona Seguranyes, comissària

Per a més informació:

Comunicació: comunicaciomag@gencat.cat

Núria Gironès Ors. Premsa i comunicació | 972 20 38 34 | 629 98 56 76

Carme Clusellas Pagès. 629772572

Dossier de premsa adjunt.